

2017-05-15

Nr FOI-2017-495:2

Justitiedepartementet
Enheten för samordning av samhällets krisberedskap
103 33 STOCKHOLM

Er referens
Maria Pereswetoff-Morath
Ju2017/02347/SSK

Vår handläggare
Vidar Hedtjärn Swaling

Remissvar gällande departementspromemorian Kommunikation för vår gemensamma säkerhet (Ju2017/02347/SSK)

Sammanfattning

FOI bedömer att LTE är en kommunikationsstandard med sårbarheter vad gäller säkerhet och störkänslighet. Detta är särskilt problematiskt då staten har målsättningen att den ska fungera även vid höjd beredskap. Det finns även en risk att implementeringen av PPDR-tjänsterna kan ta längre tid att införa än predikterat då dessa inte är normaltjänster för de största kunderna och att de föreslagna lösningarna för kommersiell samverkan kan ta tid att realisera.

FOI bedömer dock att det inte finns någon annan teknisk lösning och att LTE med release 13 och 14 kan medge ny PPDR-funktionalitet som är viktigt för den aktuella kravprofilen. I promemorian föreslås också en rad robusthetshöjande systemlösningar med exempelvis hybridlösning med statligt kärnnät och stamnät, roaming till nationella kommersiella nät, prioritering och förstärkningsresurser.

FOI har ingen erinran mot förslaget att nu nyttjade frekvenser för Rakel på sikt kan harmoniseras och göras tillgänglig för militär användning igen.

FOI kan samtidigt konstatera att den kommunikationslösning som nu föreslås kan komma att ha stor betydelse för berörda aktörers verksamhet inom ramen för totalförsvaret. Det kan noteras att i promemorian återfinns inte någon samlad analys med hänsyn till totalförsvarsplaneringen. FOI anser att denna fråga som berör uppbyggnaden av totalförsvaret är av stor vikt och bör analyseras ytterligare innan den föreslagna kommunikationslösningen implementeras.

Bakgrund

FOI har anmodats att yttra sig över promemorian *Kommunikation för vår gemensamma säkerhet* (Ju2017/02347/SSK).

FOI lämnar – med utgångspunkt i de aspekter myndigheten har att beakta – följande synpunkter.

Avsnitt: Utgångspunkter (1.2)

I uppdraget har ett ställningstagande till vem som ska bygga och ansvara för driften av kommunikationslösningen avgränsats bort.

FOI anser att detta gör att det blir svårt att bedöma lösningens tillförlitlighet och säkerhet. I komplexa system med många olika användargrupper är det av mycket stor vikt att roller, ansvar och mandat är tydligt fastställda, särskilt vad gäller förvaltning och utveckling av tjänster och funktioner. I ett system där användargrupperna i grunden konkurrerar om kapacitet och vissa tjänster endast nyttjas intermittent är det av vikt att det finns en central funktion för driftgodkännande och versionshantering av tjänster och applikationer, både för att undvika eventuella konflikter och för att balansera nyttjandet av kapacitet.

Avsnitt: Uttryckta behov – sammanfattande kravprofil (5.2)

FOI har ingen erinran mot förslaget i sig att LTE utgör en kommunikationsstandard som med release 13 och 14 kan medge ny PPDR-funktionalitet som är viktigt för den aktuella kravprofilen.

Avsnitt: Robusthet (5.2.4)

I promemorian framhålls att aktörerna ska kunna förebygga och upptäcka olika typer av hot och att lösningen ska ha en utformning som motstår och ger stöd för att hantera överbelastningsattacker, fysiska och antagonistiska hot samt i viss mån skydd mot elektromagnetiska hot.

FOI bedömer att för att genomföra det angivna krävs övervakning av aktuellt spektrum för kommunikationslösningen och av GPS-bandet, vilket är viktigt för att förebygga och upptäcka kommunikationsproblem. Även övervakning av nätet är viktigt för att upptäcka och häva attacker mot systemet.

Avsnitt: Tjänster och funktioner (5.2.1)

FOI bedömer att det finns en risk i att implementeringen av PPDR-tjänsterna kan ta längre tid att införa än predikterat då dessa inte är normaltjänster för de största kunderna. PPDR-funktionaliteten är fortfarande relativt obeprövad och det svårt att säga hur väl PPDR-tjänsterna uppfyller användarnas behov.

Avsnitt: Delat accessnät (7.3.4)

FOI bedömer att de föreslagna lösningarna för kommersiell samverkan kan ta tid att realisera. De anges enligt operatörerna kunna anpassas och erhållas genom så kallad network slicing i 5G, som sägs vara fullt utvecklat tidigast 2020.

Avsnitt: Hot och risker (7.8.6)

FOI bedömer vidare att det finns sårbarheter i LTE vad gäller exempelvis säkerhet och störkänslighet, vilket är särskilt problematiskt då staten har målsättningen att den föreslagna kommunikationslösningen ska fungera även inom ramen för totalförsvarets verksamhet, dvs. vid höjd beredskap och i krig.

Avsnitt: Dedikerat spektrum (8.1.6)

I promemorian anges att 2x10 MHz av 700 MHz-bandet ska allokeras för lösningen och att resterande delar av bandet "bör utanordnas till marknaden med väl avvägda villkor". Samtidigt anges att ytterligare spektrumresurser (2x5 MHz i nedre delen av bandet) ska kunna avsättas för lösningens talkommunikation och att det kan behövas eftersom initiala 2x10 MHz bara bedöms medge behovet vid baskapacitet.

FOI vill framhålla att det är angeläget att dessa 2x5 MHz allokeras till det statliga accessnätet och inte till de kommersiella näten, även om det ingår som del i lösningen med motivering av statlig kontroll och rådgighet.

FOI har ingen erinran mot förslaget att nu nyttjade frekvenser för Rakel på sikt kan harmoniseras och göras tillgänglig för militär användning igen.

Avslutande synpunkt

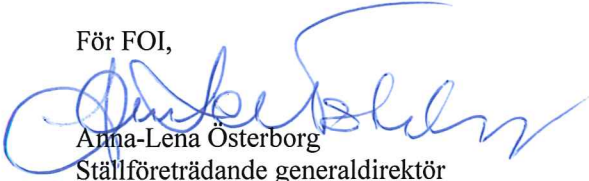
FOI bedömer att den kommunikationslösning som föreslås kommer att ha stor betydelse för totalförsvaret, men kan samtidigt notera att det i promemorian inte presenteras någon samlad analys som beaktar den föreslagna lösningen inom ramen för totalförsvarsplaneringen.

FOI anser att en utredning och analys av frågor och utmaningar som berör uppbyggnaden av totalförsvaret är av stor vikt, bl.a. för att en kommunikationslösning ska motsvara kraven som ställs inom ramen för totalförsvarets verksamhet.

FOI konstaterar sammanfattningsvis att den föreslagna kommunikationslösningen är förknippad med flera sårbarheter och risker. Det finns dock inte nu någon annan teknisk lösning än den föreslagna samtidigt som förslaget omfattar en rad robusthetshöjande systemlösningar.

Detta remissvar har beslutats av ställföreträdande generaldirektör Anna-Lena Österborg efter föredragning av analytiker Vidar Hedtjärn Swaling. I den slutliga handläggningen har även ställföreträdande avdelningschefen Magnus Sparf och seniora rådgivaren Thomas Wallander deltagit.

För FOI,

Anna-Lena Österborg
Ställföreträdande generaldirektör

Vidar Hedtjärn Swaling